

Duminica Vameșului și Fariseului

Vameșul și fariseul, frescă din
biserica Mănăstirii Gorovei

Cea dintâi Duminică, a Vameșului și Fariseului, care ne pregătește pentru Postul Mare, Sfinții Părinți au mai numit-o "vestitoare" a luptelor celor duhovnicești, pentru că prin ea, ca o trâmbiță, ni se vestește pregătirea de război împotriva diavolilor, în postul care vine.

Primul semnal al acestei pregătiri de luptă ni-l dau cele trei stihiri, care se cântă îndată după Evanghelia Utreniei: "Ușile pocăinței...", "Cărările mântuirii...", și "La mulțimea faptelor mele celor rele...", stihiri care ne umplu de umilință și ne răscolesc inimile. În lumina lor ne vedem cu sufletul și cu trupul întinate de mulțimea faptelor celor rele pe care le-am făcut; cu viața de până acum irosită în lenevire, iar ziua înfricoșatei judecăți apropiindu-se înspăimântătoare. Ce vom face? Adâncă mâhnire și cutremurare ne cuprinde și ne umbrește sufletul. Dar în același timp se ivește și o rază de nădejde; milostivirea cea nemăsurată a lui Dumnezeu, puternicele rugăciuni ale Maicii Domnului și lucrarea curățitoare și înnoitoare a Pocăinței, ale cărei uși se deschid acum.

Nădejdea ne întărește și ne dă îndrăzneală să strigăm cu zdrobire de inimă ea și Prorocul David: "Miluiește-mă, Dumnezeule, după mila Ta!"

Cele trei stihiri ne pleacă spre pocăință și totodată ne învață cum să o facem: Întorcându-ne la noi înșine și cugetând la viața noastră păcătoasă; cu cutremur și cu teamă de înfricoșata judecată; cu nădejde și încredere în dumnezeiasca milostivire. Simțămintele de teamă și nădejde, care ni le trezesc aceste stihiri, trebuie să ne însoțească nelipsit de-a lungul întregului Post; de aceea le vom auzi de acum înainte la Utrenia fiecărei Duminici până la Duminica a cincea. Al doilea semnal de pregătire ni-l dă pilda evanghelică a Vameșului și Fariseului (Lc. 18, 10 - 14), la care cântările și citirile Vecerniei și Utreniei mereu ne vor îndemna să cugetăm: " Să nu ne rugăm ca fariseul, fraților, că tot cel ce se înalță pe sine, se va smeri. Ci să ne smerim înaintea lui Dumnezeu prin postire, ca vameșul strigând; Dumnezeule, milostivește-Te spre noi păcătoșii !" Sau: " Fariseul, biruindu-se de slavă deșartă, s-a lipsit de bunătăți; iar vameșul, prin pocăință s-a învrednicit de daruri. "

(Părintele Petroniu Tănase, Schitul Prodromul Muntele Athos)

HIMERA OMULUI MODERN

Sărace om din vremea nouă,
"Din veacul cel cu înnoiri"
În ce galop alergi pe urma
Unei deșarte năluciri.
(Himera vieții se arată
Ca o nălucă, ca un vis,
Frumoasă și strălucitoare,
Ca un odor de paradis).
O fericire pământească
Voind a-și făuri mereu,
Te-ai aruncat (în goana vieții),
Departate de la Dumnezeu.
Dar, iată, - tocmai - dimpotrivă

Pe cât mai mult o urmărești
Ea tot mai mult se depărtează
Și tu mai neferice ești.
Pășești peste adâncul mării
Și prin "văzduh te porți zburând"
Iar marginile depărtării
Le-apropii astăzi "la un gând".
Și spune-mi unde-i fericirea,
Pe care o vânezi mereu,
La ce-ai ajuns fără credință
În pronia lui Dumnezeu!
Ai cercetat adâncul firii
Și sufletul ți l-ai uitat,

Ai scos din "unde" pe lumină
Iar duhul ți-i întunecat.
Civilizația modernă
Un "duh străin" ți-a făurit
Și de lumina mântuirii
Cu dezgustare te-ai ferit!
Împacă-te întâi cu Domnul,
Croindu-ți viață "după duh",
De nu vei împlini acestea
Împrăști munca în văzduh.

(Sf. Ioan Iacob Hozevitul,
Din Ierihon către Sion)